

Oikaisuvaatimus

Kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto

Yliopistonkatu 27a

PL 355, 20101 Turku

suomenkielinenjaosto@turku.fi

OIKAISUVAATIMUS

Päätös johon oikaisuvaatimus kohdistuu

Turun kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston 29.02.2024 antama päätös koskien Puolalan koulun suomalais-venäläisen kieliluokan toiminnan lopettamista 1.8.2025 alkaen.

Miten päätöstä halutaan oikaistavan

Vaadimme, että päätös suomalais-venäläisen kieliluokan toiminnan lakkauttamisesta 1.8.2025 alkaen kumotaan ja kieliluokan toimintaa jatketaan.

Jaoston päätös on tehty virheellisin perustein, eikä siinä oteta huomioon kieliluokkia yhdenvertaisesti. Lisäksi päätöksessä sivuutetaan Turun kaupungin kielten opettajien lausunto (Turun kaupungin erikoisluokkaselvityksen raportti, Liite 5.), jossa selkeästi todetaan seuraavasti: ”*jotta A1-kielten nykyinen laajuus Turussa voidaan taata, tulee kieliluokat säilyttää*” ja, että “*kielivalikoimaa voidaan lisäksi laajentaa tarjoamalla vähintään yhdessä koulun alueen koulussa englannin rinnalla vähintään yhtä pitkää kieltä.*”

Erikoisluokkaselvityksen pohjana oli pormestariohjelman linjaus erikoisluokkatoiminnan ja kielivalikoiman lisäämisestä. Tehty päätös vähentää erikoisluokkatoimintaa ja supistaa Turun kaupungin kielivalikoimaa, eikä näin ollen ole linjassa pormestariohjelman kanssa.

Päätöksenteossa pitää huomioida myös uusi, keskustan tuntumaan sijoitettava kansainvälinen koulu ja sen hakijamäärien vähentävä vaikutus Puolalan koulun kieliluokille hakeviin. Kaupungin selvityksessä tämä huomioitiin vain englannin kieliluokkien osalta. Haluamme kuitenkin korostaa, että uudella koululla on myös välillisiä vaikutuksia saksan kieliluokkien hakijamääriin. Viimeisen viiden vuoden aikana saksan luokalle ja suomalais-venäläiselle luokalle on hakenut keskimäärin saman verran oppilaita, mutta saksan luokat on saatu täytettyä niillä oppilaila, jotka eivät ole päässeet englannin kieliluokalle. Viime vuosina englannin kieliluokalle on kuitenkin hakenut vähemmän oppilaita, kuin aiemmin ja esim. viime vuonna kaikki englannin kieliluokalle hakeneet, jotka olivat laittaneet 2. vaihtoehdoksi saksan kieliluokan pääsivät englannin kieliluokalle. Tämän vuoksi saksan kieliluokalle ei riittänyt “täydentäviä” oppilaita ja luokalla aloittikin vain yksi oppilas enemmän kuin suomalais-

venäläisellä kieliluokalla. Uuden koulun auetessa vuonna 2026 on todennäköistä, että Puolan koulun englannin kieliluokille hakevien määrä vähenee ja näin ollen myös saksan luokille ei riitä täydentäviä oppilaita.

Millä perustein päätöstä halutaan oikaistavan

1. Päätös on Turun kaupungin hallintosäännön vastainen:

Turun kaupungin hallintosäännön mukaan (54§ 7.) suomenkielinen jaosto päättää mm. perusopetuksen kieliohjelmasta ja erikoisluokista. 29.02.2024 tehty päätös suomalais-venäläisen luokan ja Vasaramäen koulun liikuntalinjan lakkauttamisesta tehtiin tosiasiasa opetuslautakunnassa ja annettiin vain muodollisesti päätettäväksi suomenkieliselle jaostolle. Huomioitavaa on, että apulaispormestari Elo oli poikkeuksellisesti suomenkielisen jaoston kokouksessa paikalla 29.2.2024 selkeästi varmistamassa halutun lopputuloksen.

Kasvatus- ja opetusjohtaja Timo Jalonen esitteli opetuslautakunnalle 6.4.2022 iltakouluasiana erikoisluokkatoiminnan kehittämiseen tähtäävän mallin. Mallin pohjana oli pormestariohjelman lauseke ”*laajennamme peruskoulun erikoisluokkatoimintaa kaupungissa ja siten vahvistamme lähiökoulujen vetovoimaa. Osana kansainvälisyyskasvatusta tuemme varhaista kielen oppimista lisäämällä kielipainotteisen varhaiskasvatuksen tarjontaa*”. Tavoitteena oli löytää malli, jossa erikoisluokkatoimintaa kehittämällä voidaan löytää mahdollisuuksia eriarvoisuuden pienentämiseen.

Näiden linjausten pohjalta kaupunki aikoi valmistella esitystä, joka mahdollistaisi:

- 1) vieraiden kielten opiskelun lisäämisen Turussa,
- 2) lähes kaikkien peruskoulujen vetovoiman lisäämisen,
- 3) eriarvoisuuden vähentämisen oppilaiden ja peruskoulujen välillä

Tämä esitys esiteltiin suomenkieliselle jaostolle Timo Jalosen toimesta 20.5.2022 (34 § Erikoisluokkatoiminnan uudistamisen valmisteluvaihe).

Seuraavan kerran asia nousi julkisuuteen kasvatus- ja opetusjohtaja Timo Jalosen TS (30.9.2023) antamassa haastattelussa, jossa kerrotaan Turun kaupungin aikeista lakkauttaa Puolalan koulun suomalais-venäläisen kieliluokan toiminta.

Puolalan koululla pidettiin 12.10.2023 tiedotustilaisuus, jossa Jalonen kertoi, että mahdollinen **lakkauttamisesitys tullaan tekemään suomenkielisen jaoston kokouksessa 16.11.2023**. (Kokouksen päivämäärää muutettu 21.9.2023 kokouksessa käsiteltävien asioiden aikataulutuksen vuoksi. Alkuperäinen päivämäärä ollut 23.11.2023). Lokakuun tiedotustilaisuudessa apulaispormestari Elo lupasi vanhemmille uuden keskustelutilaisuuden ja avata ”Kerro kantasi palveluun” - kyselyn aiheesta, kumpikaan lupaus ei toteutunut. Tilaisuudessa kerrottiin, että toinen lakkauttamisuhan alla oleva luokka on Vasaramäen koulun liikuntalinja ja, että heille pidetään samanlainen tiedotustilaisuus

lähitulevaisuudessa. Vasaramäen koulun osalta tiedotustilaisuus peruttiin sittemmin Wilma-viestillä, jossa todettiin toiminnan jatkuvan normaalisti.

Kieliluokan lakkauttamista ei käsitelty 16.11.2023 pidetyssä suomenkielisen jaoston kokouksessa vaan asian **käsittely aloitettiin opetuslautakunnassa iltakouluasiana:**

- 31.10.2023 “Perusopetuksen kehittäminen” (Timo Jalonen ja Krista Lahtinen),
- 21.11.2023 “Erikoisluokat ja segregatio” (Professori Piia Seppänen)
- 12.12.2023 (Timo Jalonen, Vasaramäen koulun edustaja, Puolalan koulun edustaja).

Huomioitavaa on, että apulaispormestari Elo on evännyt suomenkielisen jaoston eli Turun hallintosäännön mukaan asian ensisijaisesti päättävän elimen jäseniltä, pääsyy edes kuuntelemaan iltakoulun keskustelua koskien tätä asiaa.

Ennen 16.1.2024 pidettyä lautakunnan kokousta apulaispormestari toteaa TS (13.1.2024) haastattelussa, että ”Tavoitteena on tehdä **päätöksiä lautakunnassa 13.2.2024**”

Asian käsittely jatkui opetuslautakunnan kokouksessa 16.1.2024, jossa linjattiin kuulemisten jatkamisesta lausuntojen muodossa. Opetuslautakunta pyysi lausunnon suomenkieliseltä jaostolta ja totesi, että asian käsittely jatkuu kasvatus- ja opetuslautakunnan helmikuun kokouksessa.

Suomenkielinen jaosto päätti 25.1.2024 hyväksyä lausuntonaan opetuslautakunnalle opetuslautakunnan laatiman päätösehdotuksen. Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto ehdotti, että käynnistetään välittömästi lisääntyneen segregatian ja eriarvoistumisen vähentämisen jatkosuunnittelu ja linjasi siihen liittyvistä toimenpiteistä, jotka olisi toteutettava vuoden 2026 loppuun mennessä.

Kokouksen jälkeen kasvatus- ja opetusjohtaja Jalonen, kertoi Turun Sanomille (9.2.2024), että ”esitykseen on tulossa pieni muutos: **lautakunnan suomenkielinen jaosto päättäisi, alkaisiko luokan alasajo vuonna 2024 tai 2025**”.

Vastoin apulaispormestari Elon antamaa haastattelua (TS 13.1.2024) ja kasvatus- ja opetustoimen johtaja Jalosen toteamusta (TS 9.2.2024) opetuslautakunta ei tehnyt päätöstä liikuntalinjan tai suomalais-venäläisten luokkien lakkauttamisesta 13.2.2024 pidetyssä lautakunnan kokouksessa. Tässä kokouksessa linjattiin, että yllä mainitut luokat lakkautetaan ja lopullinen päätös tehdään suomenkielisen jaoston kokouksessa 29.2.2024. Lautakunnan kokouksen jälkeen apulaispormestari Elo totesi antamassaan lausunnossa seuraavaa: **“Lautakunnan näkemys on, että toiminta lakkaa”, ”Meillä on asiassa otto-oikeus, jonka jälkeen voisimme tehdä**

lakkautuspäätöksen” (Yle, 13.2.). Lausunto on tulkittavissa hyvin ohjaavana päätöksentekijöitä kohtaan.

29.2.2024 pidetyssä kokouksessa suomenkielinen jaosto teki päätöksen opetuslautakunnan päätöksen mukaisesti ja vahvasti Puolalan koulun suomalais-venäläisen kieliluokan ja Vasaramäen koulun liikuntalinjan toiminnan lakkauttamisen 1.8.2025 alkaen. Kokouksessa ei sallittu tehtävän suullista eriävää ehdotusta asiasta vaan se vaadittiin kirjallisena. Hallintosäännön mukaan tämä olisi ollut mahdollista puheenjohtajan luvalla.

2. Päätös ei ole hyvän hallintotavan mukainen:

Päätöksen valmisteluprosessi ei ole hyvän hallintotavan mukainen. Ensinnäkin valmistelu suoritettiin salassa, järjestämällä kokouksia suljettujen ovien takana iltakouluissa, mikä loukkaa avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita. (Hallintolaki 434/2003, Hallintolaki 6§, Julkisuuslaki 621/1999) Lisäksi, tässä prosessissa jaoston jäsenet, jotka ovat keskeisiä päätöksentekijöitä, suljettiin ulkopuolelle eikä heille annettu mahdollisuutta osallistua keskusteluun tai kuunnella esityksiä. Tämän lisäksi asianosaisilta, eli niiltä henkilöiltä ja ryhmiltä, joita päätös suoraan koskee (oppilaat ja vanhemmat), evättiin pääsy keskustelemaan asiasta vastuullisten virkamiesten tai opetuslautakunnan kanssa. (Hallintolaki 434/2003, Julkisuuslaki 621/1999, Kuntalaki 410/2015, Perustuslaki 21§)

Lisäksi on huomionarvoista, että vaikka kuntalaisten mielipiteiden kuuleminen "Kuule kantasi" -palvelun kautta oli luvattu, tätä mahdollisuutta ei koskaan avattu. Tämä tarkoittaa, että asian valmistelussa kuultavat mielipiteet ja näkemykset perustuivat ainoastaan kirjallisiin lausuntoihin, jotka lopulta sivuutettiin päätöksenteossa. Viimeisenä mainittakoon, että apulaispormestari Piia Elo lupasi tiedotustilaisuudessa 12.10.2023 järjestää vanhemmille uuden keskustelutilaisuuden, mutta tätä tilaisuutta ei ole tähän päivään mennessä järjestetty.

Kaiken kaikkiaan nämä seikat viittaavat siihen, että päätöksen valmisteluprosessi ei täyttänyt hyvän hallintotavan vaatimuksia, mikä herättää huolta päätöksen laillisuudesta ja legitiimiydestä.

3. Päätös rikkoo yhdenvertaisuus periaatetta:

Päätöksen yhtenä perusteena on vähäisempi kysyntä verrattuna muihin kieliluokkiin. Kaupungin teettämässä erikoisluokkaselvityksen raportissa (10/2023) sivulla 5 Taulukossa 1. on esitetty kaikille kieliluokille hakeneiden määrät vuosina 2019–2023. Saksan kieliluokalle on taulukon mukaan hakenut viimeisen viiden vuoden aikana yhteensä 8 oppilasta enemmän kuin suomalais-venäläisille luokille. Tämä ei ole merkittävästi enemmän.

Perusteluissa nostetaan esille myös tänä vuonna suomalais-venäläisille luokille hakeneiden määrä (7 oppilasta). Perusteluissa ei kuitenkaan huomioida sitä, että viime vuonna saksan kieliluokan 1. luokalla aloitti 14 oppilasta ja suomalais-venäläisellä luokalla 13 oppilasta (yhdysluokka 2. lk kanssa yhteensä 23 oppilasta) eli yksi oppilas vähemmän kuin saksan luokilla. Tämäkään ei ole merkittävästi vähemmän. Lisäksi on huomioitavaa, että saksan luokille haki vuonna 2009 vain 3 oppilasta, mutta tällöin ei keskusteltu saksan kieliluokan lakkauttamisesta.

Turun kaupunki oli pyytänyt kustannuslaskelmaa Puolalan koululta. Laskelmasta selviää, että saksan ja suomalais-venäläisen luokan kustannukset ovat merkittävästi suuremmat kuin lähi- tai englannin luokan. Päätöksessä nostetaan esille kuitenkin vain venäjän-kieliluokan kustannukset, vaikka ne ovat alaluokilla vain 100€ enemmän /oppilas / vuosi, kuin saksan luokilla. Kustannuksista puhuttaessa Turun kaupunki on kertonut, että saksan- ja ranskankielisten maiden lähetystöt tukevat toimintaa merkittävästi. Missään kuitenkaan ei ole kerrottu millaista tukea lähetystöt edellä mainituille luokille antavat. Tämä epäselvä ja lähinnä vihjailun omainen perustelu saattaa luokat eriarvoiseen asemaan päätöstä tehdessä ja luokkien tilannetta vertailtaessa.

4. Päätöksessä sivuutetaan kieltenopettajien lausunto

Haluamme myös korostaa, että kieltenopettajien antaman lausunnon sivuuttaminen on merkittävä epäkohta, sillä opettajilla on viimekäden tietoa kielten opetuksen tilasta Turussa ja siitä, miten sitä voisi kehittää.

Kieltenopettajien lausunnot ovat olennaisia kieltenopetuksen tulevaisuuden kannalta, ja niiden huomioon ottaminen varmistaisi, että päätökset tehdään opetuksen laatu ja oppilaiden todelliset tarpeet edellä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Suomalais-venäläisten luokkien kannatusyhdistys ry

Millä perustein oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen

Kannatusyhdistyksen oikeutus tehdä oikaisuvaatimus jaoston päätöksestä lakkauttaa Puolalan koulun suomalais-venäläinen kieliluokka perustuu seuraaviin seikkoihin:

1. Kannatusyhdistys edustaa suoraan niitä henkilöitä, joihin päätös vaikuttaa, eli oppilaiden vanhempiin. Vanhempien rooli koulutuksen järjestämisessä ja lastensa opetuksen laadussa on merkittävä, ja heillä on vahva intressi vaikuttaa päätöksiin, jotka koskettavat lastensa koulutusta.
2. Toiseksi vanhempainyhdistys toimii yhteistyössä koulun kanssa edistäen oppilaiden etua ja koulutuksen laatua. Kun koulun toimintaa muutetaan merkittävällä tavalla, kuten lakkauttamalla kieliluokka, vanhempainyhdistyksen näkemykset ovat olennaisia. Lisäksi, jos vanhempainyhdistys katsoo, että päätös on tehty ilman asianmukaista prosessia tai että se rikkoo hyvän hallintotavan periaatteita, heillä on oikeus ja perusteltu syy vaatia päätöksen uudelleenarviointia. Näin ollen vanhempainyhdistyksen tekemä oikaisuvaatimus on sekä perusteltu että tärkeä osa demokraattista ja avointa päätöksentekoprosessia koulutuksen alueella.

Hallintolaki (434/2003):

Hallintolain pykälät, erityisesti 6 § (hyvän hallintotavan periaatteet) ja 7 § (päätöksen perusteleminen), ovat merkittäviä. Ne edellyttävät, että hallinnolliset päätökset tulee tehdä noudattaen hyvän hallinnon periaatteita, ja että päätöksistä tulee antaa asianmukaiset perustelut.

Perusopetuslaki (628/1998):

Perusopetuslain säännökset, kuten 9 § (opetuksen tavoitteet) ja 48 § (oppilaan ja huoltajan oikeudet), korostavat oppilaan oikeutta laadukkaaseen opetukseen sekä vanhempien oikeutta osallistua koulutuksen järjestämiseen.

Kuntalaki (410/2015):

Kuntalain 92 § mukaan, jos kunnan jäsen tai muu henkilö, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, katsoo kunnan päätöksen olevan lainvastainen, hän voi vaatia päätöksen oikaisemista.

Turun kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston tekemä päätös suomalais-venäläisen kieliluokan lakkauttamisesta näyttää olevan ristiriidassa Turun kaupungin hallintosäännön kanssa. Hallintosäännön 58 § mukaisesti suomenkielisellä jaostolla on toimivaltaa päättää suomenkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja muun yleissivistävän koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä. Tämä toimivalta sisältää vastuun tehtäväalueensa toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä, mihin lukeutuu myös päätökset erikoisluokkien, kuten suomalais-venäläisen kieliluokan, toiminnasta.

Mikäli päätös suomalais-venäläisen kieliluokan lakkauttamisesta on tehty ilman, että suomenkielisen jaoston päätösvaltaa on käytetty asianmukaisesti tai jos päätösvalta on siirretty jaostolle virheellisesti, kyseinen toiminta rikkoo hallintosäännön 58 §:ää. Lisäksi, jos päätöksentekoprosessi on ollut ristiriidassa

hyvän hallintotavan periaatteiden kanssa, kuten avoimuuden ja asianosaisille tiedottamisen kanssa, se on ristiriidassa hallintosäännön 1 §:n kanssa, joka korostaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä päätöksenteon avoimuutta.

Edellä mainitut seikat huomioiden suosittelemme, että suomenkielisen jaoston tekemä päätös suomalais-venäläisen kieliluokan lakkauttamisesta tulee arvioida uudelleen ja kumota, sillä päätös on tehty hallintosäännön vastaisesti ja ilman asianmukaista päätösvaltaa.

Oikaisuvaatimuksen yhteystiedot

Suomalais-venäläisten luokkien kannatusyhdistys ry

Ekaterina Tähkäpää, puheenjohtaja